

STUDIJU KVALITĀTES KOMISIJA

izveidota saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 11.decembra noteikumiem Nr.795
„Studiju programmu licencēšanas noteikumi”

Nodibinājums „Akadēmiskās informācijas centrs”
juridiskā adrese Valņu iela 2, Rīga LV-1050

Rīgā

2026. gada 5. augusts

Nr. 2026/34-I

LĒMUMS

par studiju virziena akreditācijas termiņa nepagarināšanu un studiju programmu īstenošanu pēc akreditācijas termiņa beigām

Studiju kvalitātes komisija (turpmāk – Kvalitātes komisija) 2026. gada 5. augustā ir izskatījusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Baltijas Starptautiskā akadēmija”, reģistrācijas Nr. 3394800009, juridiskā adrese: Valērijas Seiles iela 4, Rīga, LV-1003 (turpmāk – Akadēmija), 2026. gada 9. jūlija elektroniskā pasta vēstuli un Akadēmijas 2026. gada 9.jūlija vēstuli Nr. VT_26/2159, kā arī citu Akadēmijas lūguma izskatīšanas ietvaros iegūto informāciju un

konstatē:

[1] Centrs 2026. gada 9. jūlijā ir saņēmis Akadēmijas rektora elektroniskā pasta vēstuli¹, kurai pievienota Akadēmijas atbilde² uz informācijas pieprasījumu, informējot, ka 2026. gada 16. jūnijā Akadēmijas Senāta sēdē tika izskatīts jautājums par Akadēmijas studiju virziena “Mākslas” akreditāciju un Senāts pieņēma lēmumu par studiju virziena “Māksla” nevirzīšanu akreditācijai.

[2] Akadēmija vienlaikus lūdz jautājumu iesniegt izskatīšanai Kvalitātes komisijā, izvērtējot iespēju studiju virzienam “Māksla” atbilstošo studiju programmu īstenošanai izsniegto licenču anulēšanas datumu noteikt 2027. gada 1. janvārī, lai nodrošinātu studējošajiem iespēju turpināt studijas līdz 2026. gada 31. decembrim.

[3] Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Akadēmijas studiju virziens “Mākslas” ir akreditēts uz diviem gadiem, proti, līdz 2026. gada 29. augustam.³

[4] Kvalitātes komisija 2026. gada 5. augusta sēdē, izvērtējot lietas materiālus, **secina:**

[4.1] Augstskolu likums nosaka, ka studiju virziena akreditācija ir pārbaudes nolūkā noteikt augstskolas resursu kvalitāti un spēju atbilstoši normatīvo aktu prasībām īstenot noteiktam studiju virzienam atbilstošu studiju programmu. Studiju virziena akreditācija dod augstskolai tiesības izsniegt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu par attiecīgajam studiju virzienam atbilstošas studiju programmas sekmīgu apguvi⁴;

[4.2] līdz ar to tiesības īstenot studiju programmu un tiesības izsniegt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu nav identiski tiesiskie režīmi. Studiju programmas īstenošana ir saistīta ar studiju programmas licencēšanu, savukārt valsts atzīta diploma izsniegšana – ar spēkā esošu studiju virziena akreditāciju vai citu tieši normatīvajā aktā paredzētu tiesisku pamatu⁵.

¹ Akadēmijas rektora 2026. gada 9. jūlija elektroniskā pasta vēstule “Atbilde”

² Akadēmijas 2026.gada 9.jūlija vēstule Nr. VT_26/2159 “Uz informācijas pieprasījumu Nr. 2026/4.1-86 no 07.05.2026.”

³ Kvalitātes komisijas 28.08.2024. lēmums Nr. 2024/22-A

⁴ Augstskolu likuma 1. panta 16. punkts

⁵ Augstskolu likuma 1.panta 12. un 16. punkts

Augstskolu likums⁶ paredz, ka pirms katras studiju programmas īstenošanas attiecīgo studiju programmu licencē. Pēc studiju programmas licencēšanas Akadēmiskās informācijas centrs informāciju par studiju programmu ieraksta izglītības programmu reģistrā, un gada laikā pēc studiju programmas licencēšanas augstskola sāk īstenot attiecīgo studiju programmu;

[4.3] no minētā regulējuma izriet, ka studiju programmas licence ir tiesiskais pamats studiju programmas īstenošanai. Studiju virziena akreditācijas termiņa beigās pašas par sevi automātiski neatceļ studiju programmas licenci. Studiju programmas licencēšanu var atcelt tikai Kvalitātes komisijas lēmumā, ja iestāties kāds no Augstskolu likuma 55.² panta astotajā daļā paredzētajiem pamatiem, tostarp ja nav iesniegts iesniegums par studiju virziena akreditāciju atbilstoši Augstskolu likuma 55.³ panta prasībām, ja augstskolā pārtraukta studiju programmas īstenošana vai ja pieņemts lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu⁷;

[4.4] tādēļ, ja Akadēmijas studiju virzienam “Mākslas” atbilstošo studiju programmu licences nav atceltas un nav cita normatīvajos aktos noteikta šķēršļa, Akadēmijai pēc studiju virziena akreditācijas termiņa beigām ir tiesības turpināt īstenot attiecīgās licencētās studiju programmas. Vienlaikus šādas studiju programmu īstenošanas turpināšana pēc studiju virziena akreditācijas termiņa beigām nerada Akadēmijai tiesības izsniegt valsts atzītus augstākās izglītības dokumentus par šo studiju programmu apguvi;

[4.5] Kvalitātes komisija norāda, ka pēc Akadēmijas studiju virziena “Mākslas” akreditācijas termiņa beigām, proti, pēc 2026. gada 29. augusta, Akadēmijai nav tiesību izsniegt valsts atzītus augstākās izglītības diplomus par studiju virzienam “Mākslas” atbilstošo studiju programmu apguvi, ja attiecīgajā brīdī studiju virzienam nav spēkā esošas akreditācijas vai nav piemērojams normatīvajā aktā tieši paredzēts izņēmums;

[4.6] attiecībā uz Akadēmijas lūgumu noteikt studiju programmu licenču anulēšanas datumu 2027. gada 1. janvārī Kvalitātes komisija secina, ka šāds lūgums nevar tikt izmantots kā tiesisks pamats studiju virziena akreditācijas termiņa pagarināšanai vai valsts atzītu diplomu izsniegšanai pēc studiju virziena akreditācijas termiņa beigām. Licencēšanas atcelšanas datuma noteikšana un studiju virziena akreditācijas termiņš ir atšķirīgi tiesiskie jautājumi. Licencēšanas atcelšanas datums var noteikt brīdi, no kura augstskola vairs nav tiesīga īstenot attiecīgo studiju programmu, bet tas nevar aizstāt studiju virziena akreditāciju un nevar pagarināt tiesības izsniegt valsts atzītus izglītības dokumentus;

[4.7] Kvalitātes komisijai nav tiesiska pamata pagarināt Akadēmijas studiju virziena “Mākslas” akreditācijas termiņu. MK noteikumi Nr. 793⁸ paredz, ka studiju virziena akreditācijas procesa rezultātā Kvalitātes komisija, pamatojoties uz studiju virziena akreditācijas iesniegumu, ekspertu grupas kopīgo atzinumu un citu tās rīcībā esošo informāciju, pieņem vienu no normā tieši norādītajiem lēmumiem – par studiju virziena akreditāciju uz sešiem gadiem, akreditāciju uz diviem gadiem vai atteikumu akreditēt studiju virzienu;

[4.8] normatīvajos aktos nav paredzēta Kvalitātes komisijas kompetence ārpus studiju virziena akreditācijas procesa, tikai pamatojoties uz augstskolas lūgumu, pagarināt jau pieņemtā studiju virziena akreditācijas lēmumā noteikto termiņu. Kvalitātes komisija kā publiskas varas institūcija var rīkoties tikai tai normatīvajos aktos piešķirtās kompetences ietvaros⁹;

[4.9] Augstskolu likuma pārejas noteikumu 124. punkts paredz, ka tie augstskolu un koledžu studiju virzienu akreditācijas termiņi, kuri beidzas pēc 2026. gada 30. aprīļa, bet pirms 2028. gada

⁶ Augstskolu likuma 55.² panta pirmā daļa

⁷ Augstskolu likuma 55.² panta astotās daļas 4., 7. un 8. punkts

⁸ Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumu Nr. 793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi” (turpmāk - MK noteikumi Nr.793) 2.1. apakšpunkts un 29. punkts

⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmā daļa

1. janvāra, tiek pagarināti līdz 2027. gada 31. decembrim, ja attiecīgie studiju virzieni ir akreditēti uz sešiem gadiem;

[4.10] tā kā Akadēmijas studiju virziens “Mākslas” ir akreditēts uz diviem gadiem, nevis uz sešiem gadiem, minētais pārejas noteikumu regulējums Akadēmijas studiju virzienam nav piemērojams. Tādējādi no Augstskolu likuma pārejas noteikumu 124. punkta neizriet tiesisks pamats pagarināt Akadēmijas studiju virziena “Mākslas” akreditācijas termiņu;

[4.11] Kvalitātes komisija vienlaikus norāda, ka studējošo tiesību aizsardzības nolūkā Akadēmijai ir pienākums savlaicīgi, skaidri un pilnīgi informēt studējošos par studiju virziena “Mākslas” akreditācijas termiņa beigām, par to, ka pēc akreditācijas termiņa beigām Akadēmija nav tiesīga izsniegt valsts atzītus augstākās izglītības diplomus par šim studiju virzienam atbilstošo studiju programmu apguvi, kā arī par studējošajiem pieejamiem risinājumiem studiju turpināšanai, iepriekš apgūto studiju rezultātu atzīšanai vai pārejai uz citu studiju programmu vai augstskolu. Minētais izriet no augstskolas pienākuma īstenot studiju programmas atbilstoši normatīvo aktu prasībām un nodrošināt studējošo tiesisko interešu aizsardzību¹⁰;

[4.12] ņemot vērā minēto, Akadēmijas lūgums daļā par studiju virziena “Mākslas” akreditācijas termiņa pagarināšanu vai tāda tiesiska režīma noteikšanu, kas pēc akreditācijas termiņa beigām ļautu izsniegt valsts atzītus izglītības dokumentus, ir noraidāms, jo labvēlīga administratīvā akta izdošanai nav tiesiska pamata¹¹;

[4.13] Administratīvā procesa likuma 65. pants nošķir obligātos administratīvos aktus un administratīvos aktus, kuros iestādei ir rīcības brīvība. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka konkrēta satura administratīvā akta izdošanu, iestāde izdod šādu administratīvo aktu; ja tiesību norma pieļauj izvēli, iestāde vērtē administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību. Administratīvā procesa likuma 66. pants savukārt nosaka, ka lietderības apsvērumos vērtējama administratīvā akta nepieciešamība leģitīma mērķa sasniegšanai, piemērotība, vajadzība jeb mazāk ierobežojošu līdzekļu esība un samērīgums. Kvalitātes komisija secina, ka attiecībā uz studiju virziena akreditācijas termiņa pagarināšanu tai nav rīcības brīvības. Augstskolu likuma pārejas noteikumu 124. punkts paredz akreditācijas termiņa pagarināšanu tikai tiem studiju virzieniem, kuru akreditācijas termiņš beidzas pēc 2026. gada 30. aprīļa, bet pirms 2028. gada 1. janvāra, **ja attiecīgie studiju virzieni ir akreditēti uz sešiem gadiem.**

Tādēļ lietderības apsvērumi nevar tikt izmantoti, lai paplašinātu Kvalitātes komisijas kompetenci vai radītu tādas tiesības, kuras normatīvais akts neparedz. Proti, studējošo interešu aizsardzība ir leģitīms un nozīmīgs mērķis, tomēr tas pats par sevi nevar būt pamats akreditācijas termiņa pagarināšanai ārpus Augstskolu likumā tieši noteiktajiem gadījumiem.

Kvalitātes komisijas rīcības leģitīmais mērķis šajā lietā ir nodrošināt tiesisku līdzsvaru starp, no vienas puses, studējošo tiesību un tiesiskās palāvības aizsardzību un, no otras puses, augstākās izglītības kvalitātes un valsts atzītu augstākās izglītības dokumentu izsniegšanas tiesiskuma nodrošināšanu.

Kvalitātes komisijas secinājums, ka Akadēmijai nav tiesību saņemt akreditācijas termiņa pagarinājumu, ir piemērots tiesiskuma nodrošināšanai, jo nepieļauj tāda labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kuram nav normatīvā pamata. Šāds secinājums novērš arī nepamatotu studējošo un trešo personu tiesiskās palāvības veidošanos par to, ka pēc akreditācijas termiņa beigām Akadēmija saglabā tiesības izsniegt valsts atzītus diplomus, un rada iespēju valsts atzītus izglītības dokumentus izsniegt normatīvajos aktos noteiktā kārtībā nepārbaudītiem studiju virzieniem un tiem atbilstošajām studiju programmām.

¹⁰ Augstskolu likuma 5. panta otrā prim daļa 1., 2. un 6. punkts, 50. panta pirmās daļas 1. un 5. punkts, 55. panta astotā daļa, 56. panta pirmā daļa

¹¹ Administratīvā procesa likuma 63. panta pirmās daļas 3. punkts

Vienlaikus tiesību turpināt licencēto studiju programmu īstenošanu līdz licences atcelšanai atzīšana ir piemērota studējošo interešu aizsardzībai, jo tā ļauj Akadēmijai organizēt pārejas periodu, sniegt studējošajiem informāciju, nodrošināt studiju dokumentācijas sakārtošanu, izvērtēt studiju turpināšanas iespējas citās studiju programmās vai citās augstākās izglītības iestādēs un mazināt studējošajiem nelabvēlīgas sekas.

Kvalitātes komisija secina, ka nav pieejams mazāk ierobežojošs tiesisks līdzeklis, ar kuru vienlaikus būtu iespējams sasniegt abus mērķus - aizsargāt studējošo intereses un nodrošināt valsts atzītu diplomu izsniegšanas tiesiskumu.

Akreditācijas termiņa pagarināšana būtu studējošajiem labvēlīgāks risinājums, taču tas nav tiesiski pieļaujams, ja nav izpildīti Augstskolu likuma paredzētie priekšnoteikumi.

Savukārt tūlītēja studiju programmu licencēšanas atcelšana būtu stingrāks līdzeklis. Tā pilnībā izslēgtu iespēju Akadēmijai organizēt pārejas periodu un varētu nesamērīgi skart studējošos, kuriem nepieciešams laiks, lai pieņemtu informētu lēmumu par studiju turpināšanu, pāreju uz citu programmu vai citādu studiju procesa noslēgumu. Tādēļ, ja licences nav atceļamas nekavējoties uz cita tiesiska pamata, samērīgāks risinājums ir noteikt pārejas periodu, vienlaikus skaidri norādot, ka tas nerada tiesības izsniegt valsts atzītus diplomus pēc akreditācijas termiņa beigām.

Kvalitātes komisija secina, ka atteikums pagarināt studiju virziena akreditācijas termiņu ir samērīgs, jo sabiedrības ieguvums - valsts atzītas augstākās izglītības dokumentu ticamības, augstākās izglītības kvalitātes sistēmas nodrošināšana, t.sk., kvalitatīvu studiju programmu īstenošana, un vienlīdzīgas akreditācijas kārtības nodrošināšana - pārsniedz Akadēmijai radītās nelabvēlīgās sekas. Akadēmija pati ir lēmusi studiju virzienu nevīrīt akreditācijai, tādēļ akreditācijas termiņa izbeigšanās sekas ir saistītas ar pašas augstskolas pieņemto lēmumu.

Vienlaikus, studējošo tiesību aizsardzībai ir samērīgi atzīt, ka Akadēmija līdz attiecīgo studiju programmu licenču atcelšanai var turpināt organizēt studiju procesu tikai tiktāl, ciktāl tas nav pretrunā normatīvajiem aktiem un nerada maldinošu priekšstatu par tiesībām izsniegt valsts atzītus diplomus. Šāds risinājums ir līdzsvarots, jo tas nelegalizē valsts atzītu diplomu izsniegšanu pēc akreditācijas termiņa beigām, bet vienlaikus nepieļauj arī nepamatoti pēkšņu studiju procesa pārtraukšanu bez pārejas mehānisma.

Lai izvēlētais risinājums būtu tiesisks un samērīgs, Akadēmijai ir nosakāms pienākums rakstveidā informēt visus attiecīgo studiju programmu studējošos par to, ka pēc studiju virziena akreditācijas termiņa beigām Akadēmijai nav tiesību izsniegt valsts atzītus augstākās izglītības dokumentus par attiecīgo studiju programmu apguvi. Informācijā studējošajiem jānorāda arī iespējamie risinājumi studiju turpināšanai un līdz noteiktam termiņam jāiesniedz Kvalitātes komisijai apliecinājums par studējošo informēšanu.

[5] Ņemot vērā minēto, ievērojot Administratīvā procesa likuma 63. panta pirmās daļas 3. punktu, 66., 67. pantu un 70. pantu, Augstskolu likuma 55.² panta pirmo daļu, 55.³ pantu un pārejas noteikumu 124. punktu, Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumu Nr. 793 "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi" 2.1., 2.2. apakšpunktu, 31. punktu, Kvalitātes komisija

nolemj:

[5.1] **atteikt pagarināt** Akadēmijas studiju virziena "Mākslas" akreditācijas termiņu, kas noteikts līdz 2026. gada 29. augustam;

[5.2] **norādīt**, ka pēc studiju virziena "Mākslas" akreditācijas termiņa beigām Akadēmija ir tiesīga turpināt īstenot studiju virzienam "Mākslas" atbilstošās licencētās studiju programmas, ja attiecīgo studiju programmu licencēšana nav atcelta un nepastāv cits normatīvajos aktos noteikts šķērslis;

[5.3] **norādīt**, ka šā lēmuma 5.2. punktā minētā studiju programmu īstenošana pēc studiju virziena akreditācijas termiņa beigām nedod Akadēmijai tiesības izsniegt valsts atzītus augstākās izglītības diplomus par studiju virzienam “Mākslas” atbilstošo studiju programmu apguvi;

[5.4] **uzdot Akadēmijai uzdevumu** rakstveidā informēt studiju virzienam “Mākslas” atbilstošajās studiju programmās studējošos par šā lēmuma 5.1. un 5.2. punktā norādītajām tiesiskajām sekām un par studējošajiem pieejamiem risinājumiem studiju turpināšanai vai iepriekš apgūto studiju rezultātu atzīšanai.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmajai un otrajai daļai, šis lēmums stājas spēkā termiņā, kas noteikts Paziņošanas likumā, atkarībā no lēmuma paziņošanas veida.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmo daļu, Augstskolu likuma 55.³ panta astoto daļu un Ministru kabineta noteikumu Nr. 793 3. punktu, lēmumu var apstrīdēt Apelācijas komisijā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot iesniegumu Centrā.

Kvalitātes komisijas priekšsēdētāja

(parakstīts elektroniski) T. Volkova